# రైలు ప్రమాదం

## పంతుల శ్రీరామశాస్త్రి

'దరిద్రుడు తల కడగబోతే వడగళ్ళవాన' అన్నట్టు ముప్పైయిఅయిదేళ్ళ వయస్సుకి మొదటిమారుగా పెళ్ళిచేసుకోందికి అంగీకరించి, పెళ్ళికూతుర్ని చూసుకోందికని పార్వతీశం బయలుదేరేసరికల్లా దారిలో ఏదో రైలు ప్రమాదంవలన వెళ్ళవలసిన చోటికి వెళ్ళడం కాలేదు. ఇంకా స్పష్టంగా చెప్పాలంటే అతను ఉంటున్నది మద్రాసులో; వెళ్ళదలచినది బరంపురం—మద్రాసులో ఉద్యోగం, ఒరిస్సాలో అత్తవారు; మధ్యను కోస్తాపాడవుగా ఆంధ్రరాష్ట్రం అన్న తలపు రైల్లో చాలాసార్లు వచ్చింది. కాబోయే అత్తవారిని అత్తవారుగానే చూడాలనిపించింది పార్వతీశానికి—ఎంతగానో తనకు వచ్చిఉండకపోతే మిత్రుడు శాస్త్రి అంత ఖచ్చితంగా చెప్పిఉండడు.

లేనికి ఈ ముప్పైఅయిదేళ్ళ వయస్సులో ఏ పదహారు పదిహేనేళ్ళ పిల్లో అయినకంటె కొంచెం వయసు ఎక్కువఉన్న మనిషి అయితేనే ఎక్కువ అనుకూలంగా ఉంటుంది. వివాహం అయిన ఏడాదిలోగానే భర్త గతించడమూ, తరవాత చదువు మొదలుపెట్టి పట్టుదలగా బి. ఏ. పాసయి, మాస్టరీ ట్రెయినింగుకూడా అయిన మనిషి అంటే తనని బాగా అర్థంచేసుకోగలగాలి. ఆ మాత్రం క్వాలిఫికేషనుఉన్న మనిషికి మద్రాసులోనే ఉద్యోగం దొరకవచ్చును - ఇద్దరికీ దన్నీళ్లు తోడుగా పోయిగా కాలం గడపవచ్చును; ముందుముందు పిల్లలు కలిగినా, తన ఒక్కడి జీతం మీదనే ఆధారపడవలసిన అక్కర లేదు గనక అంత ఇబ్బంది ఉండదు.

అయితే శాస్త్రి మొదటే స్పష్టంగా చెప్పాడు—"సంసారికి దక్కదగిన మెందుకనే మచ్చువాణ్ణి కాను గాని, లేనప్పుడు స్పష్టంగా ఒప్పేసుకోవాలి—మన్మథుడి అవిడ ఒక అప్సరస అనుకోనిమాత్రం బయలుదేరకు - ఆకారంలో వికారాలు ఏమీ లేవు, అలాగని సౌందర్యరాశి కాదు; మామూలుగా మనలో చాలామందికి ఉన్నట్టే చిన్నప్పుడు దృష్టిదోషం ఉండడంతో రాత్రింబగళ్లు ఎక్కువగా చదవడం అలవాటు కాబట్టి మంచిదని కళ్ళజోడు పెట్టుకొంటుంది. అది ఆ మొగానికి బాగానే అమిరిందనాలి. మనిషిని చూడగానే ఆమె సౌందర్యంమీదకంటే తెలివితేటలమీదనూ, మాటపొందికమీదనూ దృష్టి నిలుస్తుంది."

శాస్త్రి చెప్పిన మాటలకు తన ఊహలను మేళాయించి, భవిష్యత్తుకి సంబంధించిన బహువిధములయిన దృశ్యాలను మనోయవనిక మీద వీక్షించసాగాడు పార్వతీశం.

తానూ ఆమె మరో ఇద్దరూ-ఆ యిద్దరూ ఎవరో స్పష్టంగా కనిపించడంలేదు - రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో నిలబడిఉన్నారు. రిజిస్ట్రారుగారి పెద్ద పండు మీసాలే మొగమంతటికీ స్పష్టంగాకనిపిస్తున్నాయి-ఆయన ఏదో ప్రశ్న అడుగుతున్నాడు. ఆమె జవాబు చెప్పకుండా తనవంక చూసినవ్వింది. తనకూ నవ్వు వచ్చింది కాని, పెద్దమనిషి అతను అడిగిన ప్రశ్నకి జవాబు చెప్పకుండా నవ్వుకోడం ఏం బాగుంటుంది?

తాను బాల్కనీలో పుస్తకం చదువుకొంటూ కూర్చున్నాడు-తల్లీ కూతుళ్ళిద్దరూ స్కూలుకి వెళ్తున్నారు. దారి పొడుగునా అమ్మాయి ఏవో ప్రశ్న లడుగుతూనే ఉంటుంది. దూరానికి నల్లగొడుగు, ఆకుపచ్చచీర, చిన్నరంగుల పువ్వుల గొడుగూ మాత్రమే కనిపిస్తాయి. ఈ దృశ్యం అంతరించి ఇంకొకటి కనిపించేదిలోగా పార్వతీశం తనికి తాను బోధపరచుకొన్నాడు-ఇది భవిష్యత్తుకి సంబంధించిన దృశ్యం కాదనీ, తను రాజమండ్రీలో ఉండేటప్పుడు ఆ మిసెంగా రోజూ తమ యింటి పక్కనుండే వెళ్ళే ఒక స్కూలు మిస్ట్రెసూ


అన్ని రకముల ఫోటోలకు...

స్టుడియో మహేశ్వర్,

ప్రకాశం రోడ్డు,
విజయవాడ - 2.



బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడా లిమిటెడ్

(స్థాపితము : 1908) — హెడ్ ఆఫీసు : బరోడా

దక్షిణఇండియాలో బ్రాంచీలు : హైదరాబాదు, బెంగుళూరు, మద్రాసు, కోయంబత్తూరు.

త్వరలో గుంటూరులో మా బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి తెరువబడును.

ఇండియాలో అన్ని ప్రధాన కేంద్రాలలో బ్రాంచీలు, ఏజన్సీలు గలవు.
ప్రపంచములో అన్ని ప్రధాన నగరములలో కరస్పాండెంట్లు గలరు.
విదేశములలో మీరు సరకు అమ్మినా, కొన్నా,
అన్ని విధములగు సహాయము చేయ సంసిద్ధముగా నున్నాము.
విదేశ ప్రయాణీకులకు ట్రావెలర్సు చెక్కులు యిచ్చెదము.
విదేశములలో ఉండే విద్యార్థులకు సొమ్ము మా ద్వారా పంపవచ్చును.
మా సేవింగ్సు బ్యాంకు అకౌంట్లు చిన్న ఖాతాదార్లకి చాలా వీలు.
చెక్కులతో డబ్బు తీసికొనవచ్చును.
వివరాలకు వ్రాయండి :

కల్లూరి గోపాలరావు, మేనేజరు, మద్రాసు బ్రాంచి. | మాత్యూ ఎస్. డి' సౌజ, జనరల్ మేనేజరు.

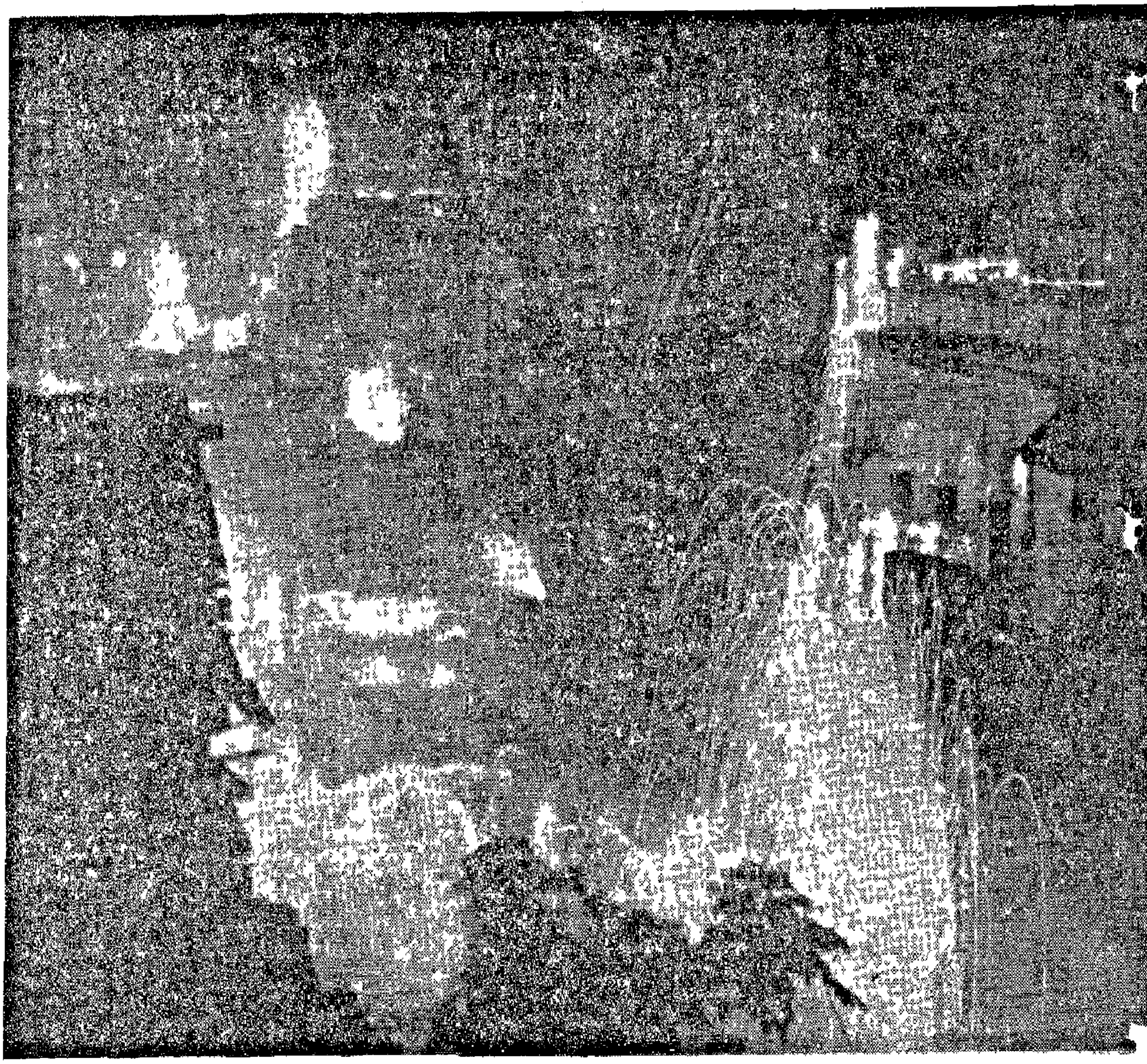

వెలుగుల వెల్లి
ఫోటో: పి. రామారావు, రాజమండ్రి

## ★ రైలు ప్రమాదం ★

ఆమె ఆరోగ్య పరిస్థితి సంబంధించినదని. రోజూ వాళ్లు సరిగా వెళ్ళవలసిన వేళకు పిల్లలు వెళ్ళడం కనిపించకపోతే ఏమీ తోచేదికాదు. వాళ్లు ఉన్నట్టుండి ఒక్కసారిగా కనపడ్డం మానేశారు. అవి సెలవుల రోజులయినా కావు. ఆ విడకు బదిలీ అయిందో; వంట్లో బాగులేదో - తరవాత కొన్నాళ్ళకే తాను వ్యాపారం చేసుకోడం జరిగింది. తరవాత వాళ్లు మళ్లీ యథాప్రకారం వెళ్తున్నారుగాని ఇప్పటికప్పుడే పరీక్షయింది. ఆమె ఇంకా అలాగే వెళ్తూ ఉండివున్నట్టు; గాని, ఆ అమ్మాయిమాత్రం ఇంకా అలా ఎలా ఉంటుంది? ఈ పాటికి ఏ కాలేజీలోనో చదువుతూ ఉండాలి లేదా, తల్లిలాగే తానూ తయారవడానికి కావాలనుకుంటే ట్రెయినింగయినా చదువుతూ ఉండాలి.

ఈ ప్రకృతివిశేషం ఏమంతగా ఇష్టపడలేదు పార్వతీశానికి. ప్రయత్నపూర్వకంగా దానిని చెరిపి ఇంకొకదానిని ఆ స్థానంలో ప్రతిష్ఠించాడు. కాశ్మీర్‌లోని సౌందర్యభూయిష్ఠమయిన దాల్ సరస్సుప్రాంతం ఈమారు చిన్నపిల్ల లేదు తా మిద్దరే. ఏ ఎటుచూసినా పూలవలె వన్నె - అంతా పరమ రమణీయంగా ఉంది. ఆమె ఏపిల్ కందుకోసి

# ★ రైలు ప్రమాదం ★

తనకిస్తున్నది. తాను, అందమయిన పూవులను ఆమె తలలో తురుముతున్నాడు.

అక్కడ వాళ్ళ ఇంటిగురించి, వాళ్లు తనకిచేసే అతిథి మర్యాదలను గురించి, వాళ్ళతో తాను అనబోయే మాటలను గురించి, ఎన్నెన్నో ఊహించసాగాడు. ఒక మారు ఆలోచనలో ఆమె అంత చదువు కొన్నదయినప్పటికీ కొంచెం పెళ్లికూతురు బిడియం కనపరుస్తూ కనిపించి లోనికి వెళ్లి పోయినట్లనిపించింది. ఇంకొకమారు ఆలోచనలో ఆమె ధైర్యంగా సరదాగా టేబిలు దగ్గర అవతలిపక్క కుర్చీలో కూర్చొని మాట్లాడుతున్నట్టు, పుస్తకాల విషయంలో ఇద్దరి అభిరుచులనూ కలబోసుకుంటున్నట్లని పించింది—అలా లజ్జాన్వితగా ఉన్నట్లని పించినప్పుడు ఆమె హిందూ సంప్రదాయా నుగుణంగా ఎంతో బాగుందనుకొనేవాడు; రెండవ విధంగా తనతో కలిసిమెలిసి మాటా డినప్పుడు తనతో అన్నింటిలోనూ కలసి వచ్చే, జీవన భాగస్వామిని దొరికినట్లనిపిం చింది. మనసులోగల కూలిమి ఎటువంటి నేరాలను దోచనియ్యకుండా చెయ్యగలదు.

ఇన్ని ఊహాలతో ఆశలతో బయలుదేరిన పార్వతీశానికి విజయనగరం చేరుకొనే సరి కల్లా, మెయిలు మామూలుదారిని వెళ్ళదనీ, రాయపూరు - చక్రధర్‌పూర్ లమీదుగా కల కత్తా వెళ్ళిపోతుందనీ తెలిసింది. దారిలో ఏదోబండి పట్టాలు తప్పిపోయిన ప్రమాదం కారణమట ఈ తిరుగుడుకి—

వెంటనే అనిపించిందేమిటంటే, ఇక్కడ దిగిపోయి, ఈ తరవాత ఏ రైలువస్తే అది, అందులోఎక్కి తిన్నగా మద్రాసు చేరుకో వాలని. కాని, ఏదీ, వెంటనే ఏ రైలూ లేదు- తిన్నగా కలకత్తావెళ్ళి అక్కడనుండి బరం పురం వెళ్లడం అన్నది చాలా చుట్టుదారి- అంతమేర తిరిగివెళ్లేకంటే, ఇప్పుడుతిన్నగా మద్రాసుపోయి, మరొకప్పుడు బయలుదేరి రావడం మంచిది - ఏది ఏమయినాసరే, ఈ రైలులో మరి ముందుకివెళ్ళేదిలేదుకదా అని నిశ్చయించుకొని, కూలివాణ్ణయినా పిలవ కుండా హోల్డాలూ సంచీపట్టుకొని తిన్నగా వెయిటింగు రూములోకివెళ్ళి, అక్కడ అవి పడేసి, విశాలమైన పేర్తుపడకకుర్చీలో మేనువాల్చాడు.

అతడలా కుర్చీలో విశ్రాంతిగా కూర్చొని వుండగా - రొక రెండుకప్పుల తేనీరు అతని ఉదరగోళంలో ప్రవేశించి వివిధ పరిణామా లను పొందుతున్నది. ఒక అరడజనుసిగరెట్లు కొద్దిపాటి పొయ్యిమినహా, గాలిలో కలిసి పోయేయి - కనబడని కాలచక్రంమాట చెప్ప లేము కాని, అతని చేతివాచీలో నే కాదు, అన్ని సరైన కాలమాపక యంత్రాలలోనూ పెద్దముల్లు 270 డిగ్రీల కోణాలనీ, చిన్న ముల్లు $22\frac{1}{2}$ డిగ్రీల కోణాలనీ, సెకెండ్లు సూచించేముల్లు 45 పరిభ్రమణాలనీ, లేదా 16200 డిగ్రీల కోణాలనూ లేదా $II \times 90$ రేడియనులనూ సూచించాయి-ఏమిటి చెయ్య

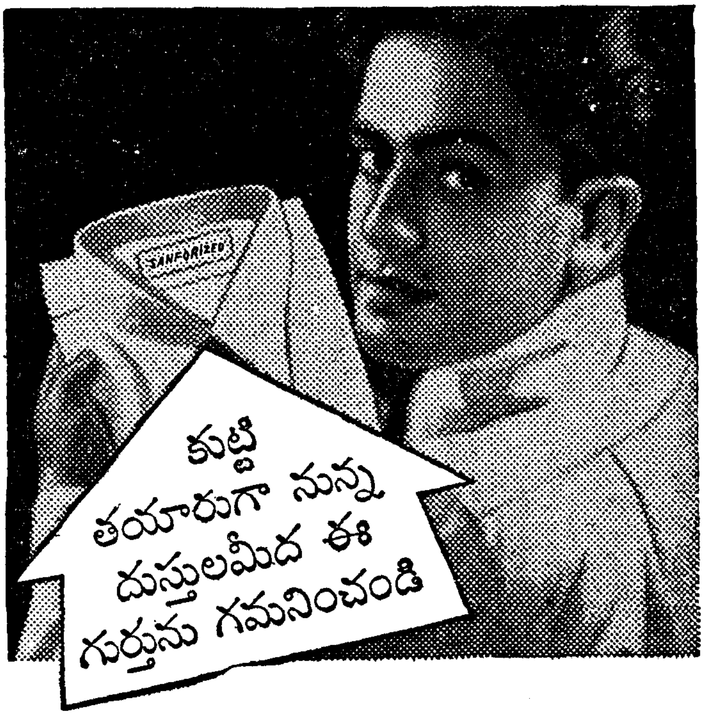


—అప్పుడు అవి చాలనట్లుగా ఎన్నటికి క్రుంగవు

కుట్టి తయారుగానున్న చొక్కాలు, పేంటులు లేక యితర దుస్తులు కానువపుడు 'సాన్ఫొరైజ్‌డ్' (Sanforized) ట్రేడు మార్కును తప్పకుండా చూడండి. అప్పుడు మీ దుస్తులు చాలనట్లుగా క్రుంగవని మీరు విశ్వసించవచ్చును.

కుట్టిన బట్టలు అమ్మే వ్యాపారస్థులు ఎంతోమంది మిల్లులలో శాస్త్రరీత్యా ముందుగా క్రుంగించబడిన 'సాన్ఫొరైజ్‌డ్' బట్టనే వాడుతున్నారు. 'సాన్ఫొరైజ్‌డ్' ముద్రగల బట్ట చాలకాలము బాగుగా ఉండునని మీకు హామీ!

SANFORIZED
REGD TM
SHRUNK FABRIC

సాన్ఫొరైజ్‌డ్ — కే — మెహమాన్:

మనోరంజకమైన ఈ హిందీ ప్రచారము రేడియో సిలోన్‌లో ప్రతి మంగళవారము రాత్రి 7-30 గంటలకు ఈ మీటర్లపై వినండి.

సాన్ఫొరైజ్‌డ్ సర్వీస్,

'పారెక్', నేతాజీ సుభాష్ రోడ్, మెరీన్ డ్రైవ్, బొంబాయి 2

డమా అన్న సందిగ్ధస్థితిలో కూర్చొని, ఒక నిశ్చయానికివచ్చిన పార్వతీశం మెదడులో కాలగతికి సంబంధించిన ఆయాస్ఫురణలు కొద్దిపాటి అంకెల వ్యత్యాసంతో మెదల సాగాయి.

హుషారుగా లేచి, బాత్ రూమ్ లోనికి వెళ్ళి ఒళ్లు కడుక్కొనివచ్చి బట్టలు మార్చుకొని, వెయిటింగురూము బేరరుకి సామాను అప్పజెప్పి, సిగరెట్టు ముట్టించి ఊళ్ళోకి బయలుదేరేడు.

బయలుదేరినవాడు తిన్నగా తొందరగా వెళ్ళిపోక ఓవరుబ్రిడ్జిమీద నిలబడి ఊరంతటినీ పరీక్షించి చూసేడు - ఊరు చాలావరకు వెనకటిమాదిరిగానే ఉంది, కోట, కాలేజీ, పెద్దచెరువు అన్నీ క్షేమంగా యథాతథంగానే ఉన్నాయి కాని, స్టేషనుమాత్రం తాను చిన్నతనంలో మొట్టమొదటిమారు చూసినప్పుడు చాలా చిన్నదిగా ఉండేది. ఓవరు బ్రిడ్జి లేదు

బ్రిడ్జిదిగి తొందరగా వెళ్ళాలని బుద్ధి పుట్టలేదు-ఇందాకా వెయిటింగ రూములో కుర్చీలోకూర్చొని ఉన్నప్పుడున్నంత బలంగా లేదు నిశ్చయం ఊళ్లోకి వెళ్లాలని-ఊళ్లో ఎవరో కొందరు దూరపు బంధువు లున్నారు కొందరు స్నేహితులు కూడా ఉన్న ఊళ్ళోనే కాలేజీలోనో, కలక్టరేటులోనో, మ్యునిసిపాలిటీలోనో, ప్రయివేటు కంపెనీలలోనో పనులు చేస్తున్నారు. అయితే వాళ్లు మునపటి మనుష్యులు కారు. ఈ పదిహేను సంవత్సరాల కాలంలోనూ సాంసారికంగా ఎంతో ముందుకి పోయుంటారు, మరే విషయంలోనూ అభివృద్ధి ఉన్నా లేకపోయినాను ఇప్పుడు వాళ్ళని కలియడం అంటే, ఎంత కాలంగానో తలుపు తాళం వేసి ఉంచిన పాతబడిన సామాను పడవేసే గదిని తెరవడంలాగుంటుంది. అందులో ఆనందమూ ఉంది, గాభరా ఉంది, ఈ మధ్య కాలంలోనూ, ముఖ్యంగా ఇటీవల వాళ్ళని వేధిస్తూ ఉండిన సమస్య లన్నిటినీ ఆకళింపు చేసుకొని సానుభూతిని ప్రసరింప చెయ్యాలి. ఒకరియెడల సానుభూతి చూపగలగడం మంచిదేగాని, ప్రస్తుతం తన మనస్థితి అందుకు తగినట్టుగా లేదు ఇంత కాలానికి తను మనసుమార్చి, తాను పెళ్లిచూపులకని బయలుదేరడమేమిటి! ఇంత మేరవచ్చాక ఈ రెండు వందల మైళ్లలోపున ఇటువంటి అవాంతరం వచ్చిపడడమేమిటి! మళ్లీ రైళ్లు సరిగా నడిచేసరికి ఎన్ని రోజులు పడుతుందో! అంతవరకూ తానిక్కడే ఉంటాడా! అంతకంటే ఏదో పాసింజరు ట్రెయిను పట్టుకొని, అది వెళ్ళినంతమేర రైలులో వెళ్ళి, అక్కడనుండి ఏ బస్సు మీదనో రైలు మీదనో అవతల మళ్ళీ రైలు నడిచే ప్రాంతానికి చేరుకోవడం సాగించాలి; అంతేగాని, ఇక్కడ ఎన్నాళ్ళు పడి ఉండడమూ?

అతనింకా బ్రిడ్జిమీద నిలబడివుండగానే రాయపూర్ నుండి వచ్చేరైలు వచ్చింది. ఎక్కడిగే మనుషుల హడావిడిని గమనించడంలో కొంతవరకు తను ఏం చెయ్యడమూ అన్న సమస్యను మరిచిపోగలిగేడు.

బండిదిగి, బ్రిడ్జి ఎక్కివస్తున్న మనుష్యులలో ఒకగుంపులోనుండి ఒకగొంతు అతిస్పష్టంగా కీచుగా వినిపిస్తూంది ఇన్ని సంవత్సరాలకాలం గడిచినా ఆగొంతు మాత్రం పోలిక మారిపోలేదు - ఆవస్తున్న మనిషి సోమరాజని నిశ్చయమైపోయింది. అతను తనను పోల్చగలడో లేడో అని ఎదురుతిరిగి నిలుచున్నాడు. అతనిచూపు తన మొగంమీద పరీక్షగా ఒక్కక్షణం నిలిచినట్టయింది — కాని, పొరబడ్డాననుకొనిసాగిపోతున్నాడు పార్వతీశం అతను కొంతమేర వెళ్లేవరకూ ఊరుకొని, తిరుగుడుతిరిగి దిగేవేళకు "సోమరాజూ!" అని పిలిచేడు తనకే కొంచెం అనుమానంగానే ఉంది, గొంతుతప్ప తక్కిన మనిషిలో ఏమీ అప్పటికళ లేదు-మీసాలు. పంచ, కోటు - అతను సోమరాజా కాక

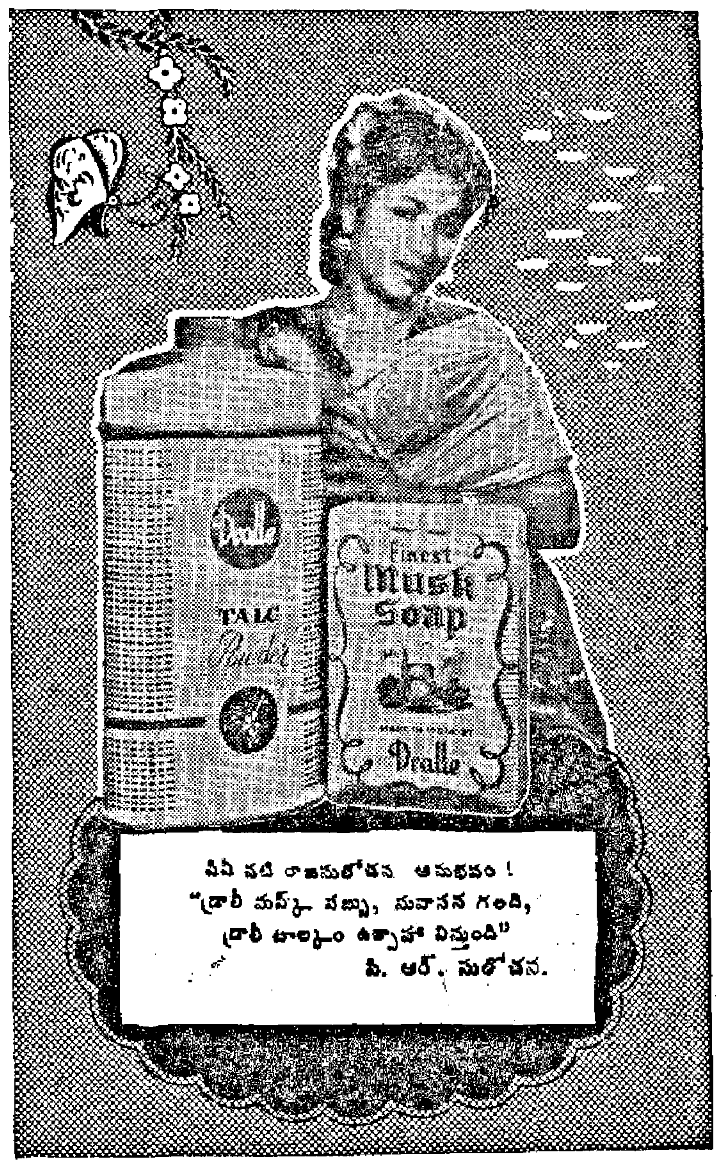

ఆంధ్ర ఏజంట్లు: మెసర్సు పి ఆర్ ట్రేడ్ ఏజెన్సీస్, విజయవాడ.

# ★ రైలు ప్రమాదం ★

పోతే తిన్నగా వెళ్ళిపోతాడు. అయితే వెనక్కి తిరిగి చూస్తాడు.

తను పిలిచిన పిలుపుతో అతనూ తనని గుర్తుపట్టాడు. తనతో వచ్చిన మనుష్యులను వెళ్తూవుండమని వెనక్కు వచ్చాడు. కుశల ప్రశ్నల అనంతరం ఇద్దరూ కలిసి, జట్కా మీద బయలుదేరేరు

జట్కా ఆగేలోపున బాగా అరిగిపోయిన గ్రామఫోను ప్లేటుకంటె నీరసమయిన గొంతుతో సోమరాజు ఒక పెద్ద గ్రంథానికి కావలసినంత విషయం చెప్పకొని పోయాడు.

వాళ్ళ పెత్తండ్రి గారికి జబ్బుగా ఉందట. అక్కడ బొబ్బిలిలో దొరకని మందులు ఇక్కడ దొరుకుతాయనిట. అసలు వాళ్ళది బొబ్బిలికి అయిదారు మైళ్ళ దూరంలో ఉండే ఏదో పల్లెటూరు. పెత్తండ్రిగారు ఎలాగూ దక్కిపోవడం ఖాయమే అయినప్పటికీ, ఆయన ఆస్తి ఏ కొంచెమో కలుగుతుంది కాబట్టి తుది కొసవరకూ అన్ని ప్రయత్నాలూ చేసేమనిపించుకోవాలని—

పెదనాన్నగారి జబ్బు సంగతితో పాటు తన పెద్దకూతురికి గత సంవత్సరమే అయిదు వేలు కట్నమిచ్చి తాను పెళ్ళి చేయడం ఇప్పుడిప్పుడే పురిటి రోజులు కావడమూ, ఎఫ్. ఏ ఫస్టు క్లాసులో పాసయి తీరుతానుకొన్న అల్లుడు రికమెండెడ్ డిగ్రీతో బైట పడడమూ, తన పిల్ల తరవాత కుర్రవాడు స్కూలు ఫయినలు పాసయినవాడూ, వాణ్ని ఎక్కడ ఉంచి కాలేజి చదువు చదివించడమూ అన్నది ఒక బ్రహ్మాండమైన సమస్య కావడమూ ఇవన్నీ వివరంగా విశదీకరించేడు, తన గురించి చెప్పినట్టే, తన ఉమ్మడి మిత్రులందరి గురించీ అంతా పూసగుచ్చినట్లు చెప్పకొనిపోయాడు. గంట స్తంభందాకా జట్కా మాట్లాడుకున్నా, కన్యకాపరమేశ్వరి ఆలయం దగ్గర దిగిపోయి, దగ్గరలోని కాఫీహోటల్లో కాఫీ తాగి, మందుల షాపుల వంకకు నడక ప్రారంభించాడు.

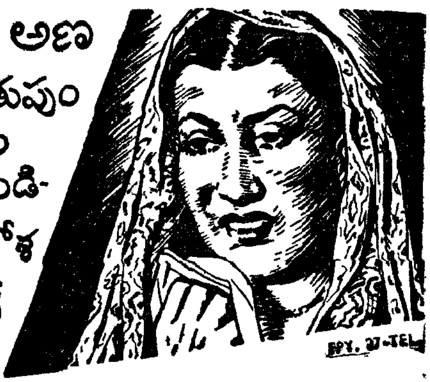


ఆ దగ్గును అణచండి-ఆ గొంతుపుండుకు ఉపశమనం కలిగించి మాన్పండి-రొమ్ము, శ్వాసకోశ బాధలను వెంటనే తొలగించండి

పెప్స్ సేవించండి. **PEPS**

జగద్విఖ్యాతి గాంచిన
గొంతు, రొమ్ము టేబ్లెట్లు.
మందు లమ్మేవారి అందరివద్దా లభిస్తాయి.

పెప్స్ టేబ్లెట్లు గొంతు, రొమ్ము బాధోపశమన, నివారక సారములు కలవి. మీరు పెప్స్‌ను చప్పరించునపుడు ఈ సారములు ఆవిరిఅయి, మీ శ్వాసద్వారా గొంతుకలోనికి, శ్వాసమార్గం, శ్వాసకోశాలలోనికి కొనిపోబడుతాయి. ఇలా అవి సరాసరి మిమ్ము బాధించే భాగాలను చేరుకుంటాయి. అందుకే పెప్స్ అంత శక్తివంతమై, జగద్విఖ్యాతి గాంచినవి. పెప్స్ దగ్గులను అణచివేస్తాయి. గొంతుపుండు బాధను ఉపశమింపజేస్తాయి, కఫమును కోసివేసి, శ్వాసబాధను పోగొట్టుతాయి. ఇన్ఫ్లుయేంజా. బ్రోంకైటిస్ చికిత్సకు ఇవి అమోఘమైనవి.

మద్రాసు హోల్ ఏజంట్లు: దాదా & కంపెనీ, పార్కుటౌన్, మద్రాసు-3.


ఊరికి దూరంగా వున్న ప్రాంతాల్లో ఇంకా కొంచెం వెలుగు కనిపిస్తూనే వున్నా, బజారుమధ్యను దీపాలకాంతిలో ఎప్పుడో రాత్రయినట్టుంది. సోమరాజు బలవంతం చేసినా మందుల షాపులోనికి వెళ్ళకుండా బైట నిలబడ్డాడు పార్వతీశం.

పిల్లి పిల్లల్ని ఏడు యిళ్ళు తిప్పుతున్నట్టుగా సోమరాజు బజారులోని మందులషాపులన్నింటికీ తిప్పాడు. అన్ని చోట్లా ధరలు కనుక్కుంటూ వుండడమూ, ఇవన్నీ 'అసలు ధర' లేనా అని అడుగుతూ వుండడమూ, షాపువాళ్ళు తాము మనిషికొక బేరం చెప్తామా అని నొచ్చుకుంటూ వుండడమూ యిదంతా మామూలయిపోయింది పార్వతీశానికి విసుగు పుట్టుకొచ్చింది. తాను ఏ కిళ్ళీదుకాణం దగ్గర బెంచీమీదనో కూర్చుంటాననీ అతన్ని మందులు కొనడం పనిపూర్తిచేసుకొని రమ్మనీ చెప్పాలన్నంతవరకూ వచ్చింది. కాని, మొగమాటంపడిపూరుకున్నాడు. సోమరాజు అతని మనసు కనిపెట్టినట్టే, అన్నాడు: "ఈ మందులషాపులవాళ్ళకన్నా వెండి బంగారాల వర్తకులొకకన్నా తమకంటే న్యాయవంతులూ నిజాయితీపరులూ లేనట్టు మాట్లాడతారు. తీరా చూసి నమ్మకంగా వాడికగా కొంటున్న వాళ్ళనే మోసం చేస్తారు. ఏమంటే మేమిచ్చేది విదేశీమందు, ఫలానా గొప్ప కంపెనీదంటారు మందుల షాపువాళ్ళు — బంగారంషాపువాళ్ళు తాము అమ్మేది తప్ప తక్కినదంతా కల్తీబంగారమే అంటారు; అయితే వాళ్ళదగ్గర కొన్న వస్తువునే మళ్ళీ వాళ్ళ దగ్గరకు తిరాయింపుకు తీసుకొని వెళ్ళినా నీరు బంగారమే అంటారు – అంచేత వీళ్ళ మాటలను నమ్మి ఊరుకునే వాళ్ళం కామని తెలియజెయ్యాలి. అదీ కాక బేరం అన్నప్పుడు బేరమే; దమ్మిడీమాత్రం ఎందుకు ఎక్కువ ఇవ్వాలి" అని మళ్ళీ మొట్టమొదట వెళ్ళిన షాపుకి వెళ్ళి, ఇంకొక షాపువాళ్ళు తక్కువ ధరలకి ఇస్తామన్నారనీ అయినా ముందుగా వీరిని అడగందే అక్కడ కొనదలచుకోలేదని చెప్పి హేం చేసిచేసి మొత్తం మూడ్రూపాయల మందులలోనూ మూడణాల మూడుకాన్లో, మూడు దమ్మిడీలో లాభం సంపాదించిన విక్రమార్కుడుగా బైట పడ్డాడు సోమరాజు.

భోజనానికి తన బంధువులయింటికి వెళ్తున్నాడు సోమరాజు. పార్వతీశం రానే మరా వల్లకాదన్నాడు. సోమరాజు "అయితే సరే పద, పానకాలు హోటలుకి పోదాం" అన్నాడు.

"పానకాలు హోటలా! ఇక్కడే ఇన్నాళ్ళు పానకాలు హోటలుగానే వుందా?"

"ఏం పానకాలు హోటలంటే నీకంత నీరసంగా వుందా?"

"అది కాదోయి! ఎప్పుడో యింకా. రంగస్థలంనుండివిరమించుకొని ఇక్కడ హోటలు పోసుంగు కాణం పెట్టుకున్నావేమోనని."

"ఓహో అదా నీమాట! తెలిసింది తెలిసింది- కాని పానకాలు హోటల్లో భోంచేసేక నీకా పేరుమీద వుంచే దురభిప్రాయం పోతుందిలే. అయితే హోటల్లో నీ కోరిక ప్రకారం పర్వతాలు అని ఒక వడ్డనమనిషి కూడా ఉన్నాడు."

భోజనానంతరం సినీమాకి యింకా గంటన్నర టైముంది. అలా తిరగడం మొదలు పెట్టారు. తాను తరచు వస్తూ పోతున్నా, ఇంతకాలానికి వచ్చిన పార్వతీశంతో కలిసి చూడ్డంవలన అన్నీ తనకూ వింతగానే కనిపించసాగాయి. గంటస్తంభం, దగ్గరలోనే వున్న పెద్ద మురుగుకాలవా, దానికంపు భరించలేక ఒకటి రెండురోజులు కాలేజీకి శెలవు యిచ్చిన సంగతీ, కోటకందకం, మరాఫ్ఖానావారి వీధి, అప్పారావుగారి ఇల్లూ, దగ్గరలోఉన్న నటశేఖరుడు గిరీశంగారి కార్యరంగస్థలము, బొంకులదిబ్బా ఇవన్నీ చూసుకుంటూ పాతజ్ఞాపకాలను నెమరువేసుకుంటూ సాగిపోతున్నారు.

అంతసేపూ ఏదో గొడవగా చెప్పుకొని పోతున్న సోమరాజు పార్వతీశాన్ని ప్రశ్నించాడు—ప్రయాణం ఎక్కడికి, ఏమిటి ఉద్దేశం అంటూ-బొంకులదిబ్బ ప్రభావమో, గిరీశంగారు జ్ఞాపకంరావడం ఫలితమో పార్వతీశం అప్రయత్నంగా అనేశాడు—"బరంపురం వెళ్ళాలని బయలుదేరేను - అక్కడ మా ముసలి మేనమామ ఒకగున్నారు సీతారామశాస్త్రి అనే మిత్రుడొకడున్నాడు వాళ్ళని మాడడానికి బయలుదేరేను" అన్నాడు.

సోమరాజు నొచ్చుకొన్నట్లుగా "అయితే నీకు ఆ కొసను బరంపురంలోఉన్న మిత్రులని చూడడానికి ఓపిక ఉందిగాని, దారిలో మేమంతా ఉన్నామన్నమాటే మరిచిపోయావన్నమాట? అంతేన్లే, ఎప్పుడయినా ముందువచ్చిన చెవులకంటె వెనకవచ్చిన కొమ్ములే వాడి."

పార్వతీశానికి తన అబద్ధాన్ని అర్ధాంతరంగా విడిచిపెట్టాలనిపించలేదు. "లేదోయి! ఇంకా పదిహేనురోజులు శెలవుంది. ముందు అవతలి కొసదరకూ వెళ్లి బరంపురం పని ముగించుకొని, ఇక్కడికి ఒకటి రెండు రోజుల్లోవచ్చి, మిమ్మల్నందర్నీ ఉద్ధరించాలనే. నాకు బోలెడు శెలవుంది; మీరంతా "ఇంక నీ ప్రయాణం ఎప్పుడు" అని అడిగే పర్యంతం శెలవు పొడిగించుకొంటూ ఇక్కడే ఉండదలచుకొన్నాను."

"మాటలకేంలే, అలా అయితే రేపు నాతో మా ఊరు రాకూడదూ! ఒక రెండు రోజులుండి వచ్చేద్దువుగాని."

"రేపా? ఊఁహూఁ ముందు బరంపురం వెళ్ళాలి. అక్కడ ఆ ముసలాయనను చూడాలి—అతనేం పెద్ద ఆస్తి ఉన్నవాడు కాదుగాని, ఏ కొంచెమయినా ముట్టచెప్పక పోతాడా అని." ఏనాడో చచ్చి స్వర్గానున్న మేనమామ-అతని అపరకర్మ ఖర్చులు కూడా తానే పెట్టుకోవలసి వచ్చింది—అతనివల్ల తనకి సంక్రమించబోయే ఆస్తిని గురించిన అబద్ధమయినా తాత్కాలికంగా పథ్యంగానే పనిచేసింది.

కబుర్లు చెప్పుకొంటూ అయ్యకోనేరు గట్టుమీదుగా కొంతమేర నడచి దూరంనుంచే ఆంజనేయస్వామి ఆలయాన్ని దర్శించి, మూడుమేడల వీధిలోనుండే, వక్కలంకవారి వంకర సందుగుండా మూడు లాంతర్ల దగ్గరికి తేలేరు - పార్వతీశానికి ఢిల్లీ మిఠాయి జ్ఞాపకంవచ్చింది. అతను ఊరికినే జ్ఞాపకం వచ్చిందితప్ప ఇప్పుడేమీ తినలేమంటున్నా సరే సోమరాజు వెళ్ళి ఒక సేరు మిఠాయి, ఒక నాలుగణాలు పకోడీపొట్లాం కట్టించాడు—పార్వతీశం "ఇంకా నన్నిప్పుడు తినమంటావేమోనని భయపడ్డాను" అన్నాడు. "దానిసంగతి ఇప్పుడుకాదులే" అన్నాడు సోమరాజు.

కోవెలవీధిగుండా పార్కులోని సినీమా హాలుకి బయలుదేరేరు — అక్కడఉన్న రెండు సినీమాలలోనూ ఒకటిన్నర యుగనాటి తెలుగు ఫిలిము; రెండవది ఏదో కొత్తదే హిందీ సినీమా. ఇద్దరికీ హిందీ బాగారాదు; అయినా ఇక్ష్వాకుల నాటి తెలుగుసినీమా చూడాలనిలేదు — హిందీ ఫిలిమ్ చూడాలని నిశ్చయించుకొన్నారు.

సినిమాలో ఇంటర్వల్ వరకూ వీం చూశాడో పార్వతీశం--ఆ తరవాత ఒకటే నిద్ర—సోమరాజుకి కూడా విసుగ్గానే ఉంది. ఇంకా కొంత ఉండగానే లేచి పార్వతీశాన్ని లేపాడు. హాలులోంచి బైట పడ్డాక "తిన్నగా స్టేషనుకి పోదామా?" అన్నాడు పార్వతీశం. అతని నిద్ర బద్ధకం సగం తగ్గింది.

సోమరాజు "స్టేషనుకి ఇప్పుడు వెళ్తే ఆ వెయిటింగు రూములోని మంచాలు కుర్చీలు అన్నీ ఆక్రమించబడి ఉంటాయి స్టేషను చుట్టూ ప్రదక్షిణం చెయ్యవలసి వస్తుంది. అంతకంటె ఇక్కడెక్కడో దగ్గర్లో పడుక్కొందికి చోటు చూసుకోవడం మేలు." అన్నాడు.

"ఇక్కడ దగ్గర్లో సదుపాయంగా మనకి పడుక్కొందికి స్థలం ఎక్కడ దొరుకుతుంది?" అన్నాడు అమాయకంగా పార్వతీశం.

"నీ కెందుకు నేను తీసుకెళ్తాను కదూ?" అని దారి తీసేడు సోమరాజు. కస్బాలో ఎక్కడో ఏదికి తెలిసిన వాళ్లున్నారు కాబోలనుకొన్నాడు పార్వతీశం. ఆ నిద్ర

నిగనిగలాడు దీర్ఘ కుంతలాలు పెరుగుటకు

కేశవర్ధని

వాడండి.

తలలో దురదను, చుండ్రును మాన్పుతుంది వెంట్రుకలు రాలుట ఆపుతుంది. తెలను అకాలంలో నెరియనివ్వకండి

నెరియటం ఆలశ్యం కానివ్వండి. నిగనిగలాడు పొడుగైన కుంతలాలు పొందండి.

కేశవర్ధని వాడి, మీ కేశ సౌందర్య శోభ ప్రదర్శించండి.

షాంపూ వాడి, కేశశుభ్రత, సువాసన పొందండి.

కేశవర్ధని అ. 14; షాంపూ అ. 14; పోస్టేజి అదనం. అన్నిచోట్లా లభించును.

కేశవర్ధని ప్రాడక్ట్సు, కోయంబత్తూరు, No. 6

# ★ రైలు ప్రమాదం ★

బద్ధకంలో ఎవరినో లేపి, బాధ పెట్టకూడ దనే ఆలోచన పోయింది. ఎక్కడో ఒక చోట హాయిగా నడుము వాల్చ గలగాలి.

ఇంకా ఎంతమేర నడవాలో అనుకొంటున్న పార్వతీశానికి ఆశ్చర్యం కలిగింది. అక్కడ కోవెల వీథిలోనే ఒక ఇంటి ముందు వాడు ఆగి తలుపు తట్టడం, పార్వతీశం మనస్సులో ఎన్నో అభ్యంతరాలు మెదిలేయి. కాని, వాటిలో ఏ ఒక్కదాన్నీ మాటల్లో పెట్టడానికి వ్యవధి లేకుండా నే తలుపు తెరుచుకొంది.

సోమరాజు "నీ పాతి వ్రత్యానికి అంటే పత్నీ వ్రతానికి ఏమి భంగం కలగదులే" అంటూ లోనికి తీసుకొని వెళ్ళేడు.

లోపల టేబిలువద్ద నున్న రెండు కుర్చీ ల్లో తామిద్దరూ కూర్చున్నారు. ఇందాక కొన్న మిఠాయి అవసరం ఇప్పుడు పడింది. ఆమె ఇద్దరి ముందూ మిఠాయీ పకోడీలు ప్లేట్లలో ఉంచింది. గాజు గ్లాసులతో మంచినీళ్లు ఉంచింది. ఫలహారము పూర్తి అయే వేళకు కప్పులూ సాసర్లతో వేడిగా కాఫీ అందించింది. చిన్న వెండి పళ్ళెంలో సున్నం రాసి చిలకలుగా చుట్టిన తమల పాకులూ, వక్కపొడి, యాలక్కాయలూ పెట్టి ఇద్దరి మధ్యకూ టేబిలుమీద ఉంచింది. తాంబూలం వేసుకొని చుట్ట ముట్టించాడు సోమరాజు. పార్వతీశం సిగరెట్టు ముట్టించాడు. సోమరాజు సగర్వంగా "ఇందాకా మనం ఈ వీధంట వెళ్ళేంకదు టోయి, 'అంచేత కాఫీ కూడా సిద్ధంగా ఉంది' అన్నాడు.

"అలా అయితే నాతోపాటు ఆ సినీమాకి రాకుండా ఇక్కడే ఉండిపోలేక పోయావా?"

"బాగుంది, ఇన్నాళ్ళకి నువ్వు అలభ్య యోగంగా కనిపిస్తే నిన్నొక్కణ్ణీ సినీమాకి పొమ్మంటానా? మీ మద్రాసు వస్తే మాకు అటువంటి మర్యాదే చేస్తావు కాబోలు?"

"అయితే వీరు మద్రాసులో ఉంటున్నారా?" అంది ఆమె.


వైటోడెంట్
దంతక్రిములను
సంహరించే పండ్లపొడి
శ్రీవత్స కెమికల్స్ & డ్రగ్స్
లిమిటెడ్. మద్రాసు-30.


ఇక మొదలు పెట్టేడు సోమరాజు కోతలు——

మద్రాసు నగరం అంతా మనవాడి మాట మీద నడుస్తోందనీ, ఇవతల సినిమా లోకం లోనూ, అవతల రాజకీయాల రంగంలోనూ బ్రహ్మాండమైన కీర్తి ప్రతిష్ఠలున్నాయనీ, వేధన జీతం అదంత ముఖ్యమయిందికాదు గాని, ఒక పదిహేను వందలుండక పోదనీ, ఎప్పుడూ కారులో తప్ప నడక అలవాటుండదనీ, ఇంటి దగ్గర పెద్దపెద్ద వాళ్లు కాచుకొని కూర్చొంటారనీ అలా అలా అల్లుకు పోసాగాడు. మధ్యమధ్యను కాదని పార్వతీశం అడ్డు తగలడానికి ప్రయత్నించిన కొద్దీ మరీ విజృంభించ సాగాడు. ఇక మరి లాభం లేదని పార్వతీశం ఉపేక్ష వహించేడు. నిర్లక్ష్యంగా కూర్చోడంతో మళ్ళీ నిద్ర వస్తున్నానని సూచించింది.

సోమరాజు ఆమెతో అతనికి వేరేగా పక్క ఏర్పాటు చెయ్యమన్నాడు. పార్వతీశం తటపటాయిస్తూ ఉంటే, "నీ తపో భంగం చెయ్యడానికి ఏ అప్సరసలూ దిగి రారులే. ఇందాకా సినీమాలోనే అంతలో నిద్ర పోయావు. ఉదయం రైలుకి నేను వెళ్ళక తప్పదు. నువ్వు తాపీగా లేచి ఫలహారమూ అదీ చేసి స్టేషనుకి వెళ్లు. లేదా రేపు సాయంకాలం మెయిలు సరిగా వెళ్తుందేమో, అంతవరకూ ఇక్కడే స్వగృహంగా భావించుకొని ఉండు" అతని మాటలు పార్వతీశం సరిగా వినిపించుకోలేదు. వేగం ఒంటరిగా పోయి పడుకొంటే బాగుండు ననుకొన్నాడు.

పక్క చూపించడానికి సోమరాజు అతని వెనక ఆమె వచ్చేరు. ఆమె మంచి నీళ్లు ఎక్కడ ఉన్నాయో, లైటు స్విచ్చి ఎక్కడ ఉందో చూపించింది. వెళ్తు వెళ్తూ సోమరాజే లైటు ఆర్పేసేడు. అనుకొన్నంత బ్రహ్మాండంగా చీకటిగా లేదు. రెండు గదులకీ మధ్యనున్న గోడ ఇంటి పై కప్పుకి తగిలి లేదు. అందుచేత అవతలి గదిలోని నీలి బల్బు వెలుగు కొంత కనిపిస్తుంది.

అవతలి గదిలోనుండి కిలకిలలూ గల గలలూ గుసగుసలు——కొంతసేపు విన వచ్చేయి. వాటి వల్లనే తనకి నిద్ర పట్టడం లేదనుకొన్నాడు పార్వతీశం. అవి ఆగి పోయిన ఎంత సేపటి వరకూనో తనకి నిద్ర పట్టలేదు.

తాను ఎక్కడికి బయలుదేరేడు? ఎక్కడికి వచ్చేడు? ఇదంతటికీ కారణం ఏమిటి? ఈ సోమరాజెక్కడనుండి ఊడిపడ్డాడు?

తనకు జోగారావు మొదలయిన వాళ్లతో ఉన్న స్నేహం వీడితో చదువుకొనే రోజుల్లోనూ ఉండేది కాదు. వీడి ధోరణీ మాటలూ వింటూంటే కేవలం భార్యా పిల్లలూ వీళ్లకోసమే బతుకుతున్నాడా అని పిస్తుంది. మళ్ళీ ఇక్కడి ఈ వ్యవహారం ఒకటి——అక్కడ బజార్లో మంగుల షాపుల వాళ్లతో మూడణాలకి గంటసేపు బేరం చేసి, బజారు ఈ చివరినుండి ఆ చివరివరకు మూడుమార్లు తిరిగాడు. ఇక్కడ ఈ విలాసం కోసం పది పదిహేను రూపాయలు నిర్లక్ష్యంగా పారెయ్యగలిగిన స్థితిలో ఉన్నాడు. ఇక్కడి వీడి వాలకం చూస్తే సంసారం చట్టుబండలూ ఏమీ లేని విలాస పురుషుడులాగుంది. కాని తెల్లవారడంతో రైలందుకొని మళ్ళీ ఆలోకంలో పడతాడు. ఇంత సులభంగా మనసులు ఎటు కావాలంటే అటు తిరుగుతూ అన్నిటినీ అనుభవించాలనే తత్వం తనకి అర్థం కాదు; అర్థం అయినా ఆచరణకి అసాధ్యమయినది. వీడు సోమరాజు తనకంటే మహావుంటే వయసులో రెండుమూడేళ్లు మాత్రమే పెద్ద వుంటాడు. అప్పుడే తనపిల్లల పిల్లలగురించికూడా ఆలోచించేస్థితికి వచ్చేశాడు. తాను మాత్రం ఇంకా మొదటిమారుగా పెళ్ళిచేసుకోవాలని బయలుదేరేడు. అదీ ఇలా తయారయింది — ఇక్కడ ఈ వేశ్యాగృహంలో ఈ [illegible] మీద పడుకోడం ఒక్క రోజు కిందటకాదు, గంటకిందట. ఎవరయినా చెప్పినా నమ్మడానికి వీల్లేని సంగతే.

పెద్ద కుటుంబమూ, సాంఘికమయిన మర్యాదలూ ఎక్కువగా కావలసిన సోమరాజులాంటివాడికే తనకంటె యెక్కువ ధైర్యం వుంది. తను అవివాహితుడు. దగ్గరివాళ్లు కావలసినవాళ్లు ఎవ్వరూ లేనివాడు — అటువంటివాడు తానిదివరకెన్నడూ ఇటువంటి యింటిలో అడుగు పెట్టలేదే - అది కేవలం వాంఛా వైముఖ్యంవల్లనయితే గొప్పమాటే - అదేమీకాదు, తగిన సాహసమూ పట్టుదలా లేక, త్వరలో తానే ఒక నిశ్చయానికి రాలేక - పైగా యే వేళో


తెలుగు ఆంగ్ల భాషాబోధిని

తెలుగు చదువ తెలిసినవారెల్లరు ఈపుస్తకంతో ఇతరుల సహాయం లేకనే ఇంగ్లీషుభాష సులభంగా చదువను, వ్రాయను, మాట్లాడను, పుత్తరప్రత్యుత్తరాదు జరపడం నేర్చుకోవచ్చును. ఒక పెద్దక్యాలికో బైండు పుస్తకం రు. 5/- వి. పి.పి రు. 1-2-0.

కొక్కోకము: ఇది అసలైన కొక్కోక గ్రంథము. ఫోటోలతో నున్నది— రు. 1/- వి. పి. రు. 0 12-0.

Vani Book Depot. P. B. No. 239, Madras-1

అవ్యక్తమయిన భయాలు - ఈ సోమరాజు లాంటివాడికి ఏభయాలూ లేవు కాబోలు!

ఉదయం మెలకువవచ్చేసరికి బాగాపొద్దెక్కింది. అయినా చేతివాచీ సూచించే ఎనిమిదింపావుని ఒకంతట నమ్మాలనిపించలేదు- తన పరిసరాలనుగూర్చి రాత్రి కలిగిన విస్మయంలో సగమయినా మళ్ళీ కలిగింది. వీడు సోమరాజున్నాడో వెళ్ళిపోయాడో? వాడు వెళ్ళిపోతే తనకిక్కడ ఏం పని? వెంటనే లేచి స్టేషనుకి పోవాలి. సామాను భద్రంగా వుందో లేదో?

ఆమె ప్రతి అయిదునిమిషాలకీ అతను లేచేడో లేదో వచ్చిచూస్తూ నేవుంది. తీరా రామె వచ్చేసరికి అతను లేచివుండడం గమనించి కాలకృత్యాలు తీర్చుకుందుకి తగిన అవకాశాలు కల్పించింది. మర చెంబుతో నీళ్లుపెట్టింది. కాగుపుడక నములుతూకూర్చున్న పార్వతీశానికి ఎంతకాలంగానో తాను ఆ పెరటి అరుగుమీద బల్లమీద కూర్చొని, ఎదురుగావున్న దానిమ్మచెట్టువంక చూస్తూ పళ్లుతోముకోడం అలవాటయిన సంగతిగానే తోచింది.

పళ్లుతోముకున్నాక బలవంతం చేస్తూవుంటే ఫలహారం చెయ్యకుండా ఎలా వెళ్లిపోవడం? తీరా హోటలునుండి తెప్పించేసిందికూడాను. రెండిడ్లెను, ఒకదోసె, ఒక పెసరట్టు - అవితినడం పూర్తయేసరికి కాఫీ కలిపి అందించింది.

ఇకను మరి తాను వెళ్లడానికి అభ్యంతరం వుండదనుకున్నాడు పార్వతీశం — ఆమె అంది. ఇవాళైనా మెయిలు సరిగావెళ్తుందో, వెళ్ళదో? వెళ్లినా సాయంకాలంగాని రాదు. ఇప్పటినుండి వెళ్ళి ఏంచేస్తారు? రాత్రి మీకు సరిగా నిద్ర చాలినట్టులేదు. నా చేతి వంట తినడానికి మీకు ఇష్టం ఉండదేమో; హోటలునుండి తెప్పిస్తాను; భోంచేసి, ఒక్క గడియ పడుకొని ఏ మూడుగంటలకో బయలుదేరి వెళ్ళండి."

పార్వతీశానికి ఆమె అడిన మాటల్లో ఏ భాగానికి ముందు జవాబు చెప్పవలెనో తోదలేదు. సరే, ఎక్కడో ఒకచోట ఆరంభిద్దామని, "హోటల్లో వంటేవాళ్ళ చేతులు ఇంతకంటే స్వచ్ఛమయిన వనుకోను-ఎవరు వండినా కాస్త పరిశుభ్రంగా ఉంటే చాలును. ఒక్క శాకాహారపు పట్టింపుతప్ప వంట వడ్డన ఎవరుచేసినా అభ్యంతరంలేదు - అలాగని అపరిశుభ్రంగా ఉంటే తినడానికి మనస్కరించదు"—

ఆమె ఏమీ జవాబు చెప్పకుండా అవతలి గదిలోనికివెళ్ళి నాటి తెలుగుదినపత్రికా, వారపత్రికలు ఒక దొంతి పట్టుకొని వచ్చింది—

ఆ రోజు ఆమె చేతివాకాన్ని ఏకో పొగడ్తగా కాకుండా మనఃపూర్వకంగానే పొగడగలిగాడు పార్వతీశం—

సాయంకాలం స్టేషనుకి వెళ్ళి కనుక్కుంటే ఆ రోజుకూడా మెయిలు తిన్నగా వెళ్ళదని తెలిసింది—

ఆమె "రయిలుమాత్రం వెళ్ళకపోతే అక్కడ స్టేషన్లో ఉండిపోకండి. ఇక్కడికే వచ్చెయ్యండి" అంది—

అతనీమారు హోల్డాలూ, సంచీకూడా పట్టుకొని రిక్షామీద వచ్చేశాడు-- సామాను పడేసి, "ఎక్కడో హోటల్లో భోంచేసి, తిరిగి తిరిగి సినీమా రెండాటలు చూసివస్తానన్నా" ఆమె అతన్ని అట్టే బలవంతం చెయ్యలేదు.

అతనికి వీధులో పడ్డతరవాత తన పొరపాటు తెలిసివచ్చింది. ఇప్పుడు తను పాత స్నేహితులను చూడబోతే మళ్ళీ సామానెక్కడ ఉంచావంటే ఏమిచెప్పడం? అం అప్పటికి ఏదో సాకు దొరక్కపోతుందా? రైలు ప్రయాణంలో హోల్డాలు పోయిందంటే సరిపోలేదూ - ఈ మాత్రానికింత గాభరాపడాలా?

కలియా లనుకొన్నవాళ్లె సవర్నీ కలియడం అయిందికాదు; కొందరు ఆఫీసుల్లో నే లేరు—మరికొందరు ఇళ్లల్లో లేరు - ఇంట్లో వాళ్లతో తన కులగోత్రాదికం మనవిచేసుకొందికి ఇష్టపడలేదు.

సుందర్రావుకోసం దాసన్నపేట చివరివరకూ వెళ్లి వాడు ఆ సాయంకాలమే ఎక్కడికో ఊరికివెళ్ళేడన్న సంగతిని తెలుసుకొని, మరి ఎవ్వరికోసం చూడకుండా పోయి, భోంచేసి, హాయిగా పడుక్కోడం మంచిదని నిశ్చయించుకొన్నాడు.మర్నాడు అటో ఇటో ప్రయాణం నిశ్చయం చేసుకోవాలనుకొన్నాడు. కాని, నగందారిలోకి వచ్చేసరికి మహారాణీపేటలోఉంటే జోగారావుమాట జ్ఞాపకంవచ్చింది. నిన్నను సోమరాజు చెప్పాడు- వాడిప్పుడే పదేళ్ళయిందిట ఇల్లు విడిచిపెట్టిపోయి. తను చదువుకొనే రోజుల్లో కొంతకాలం వాళ్లింట్లో ఉండేవాడు. పాపం వాళ్ల నాన్నగారు ఇద్దరినీ కూర్చోబెట్టుకొని పాఠాలూ, కథలూ చెప్పేవారు. ఆయన ఎలా ఉన్నారో? ఆయన నొకమారు చూస్తే?

వెళ్ళేడు-ఆయన ఎత్తుగాఉన్న వీధి అరుగుమీద చిన్న పడకకుర్చీలో కూర్చుని ఉన్నారు—నిద్రపోతున్నారో మేలుకొని ఉన్నారో తెలీదు — వయస్సు సుమారు డెబ్భై ఉండవచ్చునుగాని, ఇంకా మరి పది పదిహేనేళ్ళ వార్ధక్యం మొగంలో గోచరిస్తుంది.

తను ఫలానా అని తెలిసిన తరవాత ఆయన మొగంలో ఆనందం ఆవేదనా రెండూ గోచరించాయి—"మళ్లీలాగిన్నాళ్ళకి వచ్చినట్టుగానే మావాడుకూడా వస్తాడు గాకూడదా నాయనా!" అన్నారు. ఆ తరువాత ఇంకా ఏదో అనాలనుకొన్నారు-కాని, నోట మాట రాలేదు— లోతుగాఉన్న కళ్ళలోనుంచి వచ్చే కన్నీళ్లు ఆ మాసిన తెల్లగడ్డం మొగంమీద పారుతూ ఉంటే జోగారావు వెళ్ళిపోయేవన్న సంగతిలోని కష్టం బాగా అర్థమయింది పార్వతీశానికి.

ఆయన కొంచెం నేపటిలోనే సర్దుకొని కుశల ప్రశ్నలు ప్రారంభించాడు. పార్వతీశం లేచి శలవు తీసుకొందామని ప్రయత్నించాడు. కాని, వీల్లేక పోయింది ఆయన ఒక రోజయినా ఉండకుండా వెళ్లడానికి వల్లకాదన్నారు. నిన్ను చూస్తూ ఉంటే, (ఆయనచూపు సరిగా కనిపించదుగాని) మా వాణ్ణి చూసినట్టే ఉందన్నారు- ఇక మరి మూర్ఖత్వం చేస్తేనేగాని బైట పడడానికి వీలులేదు. అయినా నిన్నటికి అక్కడ అయింది. ఇవాళ కిక్కడ పడుకోవలసి ఉంది కాబోలు అనుకొని సరేనన్నాడు.

ఇంట్లో ముసలాయనా, కోడలు అరుంధతీ మాత్రమే ఉన్నారు. జోగారావు తల్లి రెండేళ్ళ క్రితమే పోయిందిట.

ముసలాయన ప్రక్కను కూర్చొని ఏవో కబుర్లు చెప్తున్నారు—ఆయన రాత్రి భోజనం చెయ్యరట. కొద్దిగా పాలుమాత్రం తాగి పడుకొంటారట. వడ్డిస్తున్న అరుంధతిని చూసిన దగ్గరనుండి, పార్వతీశం మనసులో పదేపదే అడివిని కాచిన వెన్నెల అన్నమాట తిరుగుడు పడసాగింది. కొన్ని కొన్ని సినీమా పాటల మొదటి ముక్కలు అప్రయానం జ్ఞాపకం వచ్చినట్టు.

మర్నాడుపుదయమే తెలిసింది, సాయంకాలం మెయిలు తిన్నగా వెళ్తుందని. మధ్యాహ్నం మూడుగంటలకల్లా ముసలాయన దగ్గర శెలవుపుచ్చుకొని సామాను తెచ్చుకుందుకి ఆమెయింటికి వెళ్లేడు.


కలవరపడు స్త్రీలు!

"కుమారి" బిళ్లలు మరువకండి. మీ ఆరోగ్యం రక్షించును చింతలుపవరం
సె. (సాదా) రు. 3/-
(స్పెషల్) 5/-
(ఎక్స్ట్రా స్పెషల్) 8/-
పోస్టేజి ప్యాకింగ్ ప్రత్యేకం
Mrs. P. Devee. (P. A) Calcutta 40.
ఈ క్రిందిచోట్ల దొరకును.
INDO MEDICAL SUPPLIES
29, Vaidyanatha Mudali Street, G. T. Madras-1

## ★ రైలు ప్రమాదం ★

ఆమె "ఇప్పటినుండీ స్టేషనుకి రెండుకు మెయిలు" అంది.
వెళ్లిపోవాల్సేదానికి అయిదున్నరకిగాని రాదు "ఎప్పుడువచ్చినా అసలు మెయిలులో


అదంతా దగ్గుతో ప్రారంభమైనది...

మొదట తండ్రి దగ్గుతో యింటికి వచ్చారు...
తరువాత తల్లికి అంటుకుంది. త్వరలోనే పిల్లలు
గూడా దగ్గుట ప్రారంభించారు....దగ్గు....దగ్గు
యీ విధంగా మీ కుటుంబములో సంభవించకుండా
చూడండి. పెర్టుసిన్ టెష్నర్ అరవై సంవత్సరముల
పైనుంచి అన్ని విధములయిన దగ్గులకు, కోరింత
దగ్గుతోపహా, త్వరితముగాను, క్షేమముగాను
స్వస్థత చేకూర్చు నివారిణి అని రుజువైనది

కొనుడు పెర్టుసిన్ "టెష్నర్"

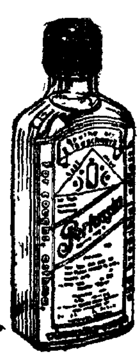

అందరు కెమిస్టుల వద్దను లభించును

ఇండియాలో తయారుచేయువారు
ఇన్‌ఫా లిమిటెడ్, పోస్టు దాక్సు నెం. 1041, బొంబాయి.1
దిగువ వారితో చేసుకున్న ఒడంబడిక ప్రకారము
ఎటెఫా లిమిటెడ్, షాన్ ఠిట్ ఠెన్‌స్టెయిన్
స్విస్ కస్టమ్ అండ్ ఎకనామిక్ టెర్రిటరీ

ILY-10 TEL


వెళ్లడమూ, వెళ్లకపోవడమూ సందేహంగా వుంది" అన్నాడు.

ఆమెతో తన పరిస్థితిని అంతా వివరంగా చెప్పుకొన్నాడు. ఆ క్షణంలో ఆమెకంటే తనకు మంచిసలహా ఇవ్వకలసినవారెవ్వరూ లేరనిపించింది. ఆమె అంతావిని శాంతంగా "అయితే ఇది నిదానంగా ఆలోచించవలసిన సంగతే" అంది. నాటి సాయంకాలం అతని ప్రయాణం ఆగిపోయింది. మర్నాటిపుదయం మెయిలులో అతను మద్రాసు వెళ్ళిపోయేటు దారిలో యెటువంటి రైలుప్రమాదాలు లేకుండా. తరవాత కొద్దిరోజులనాటికే జోగారావు తండ్రిగారికి ఒకవుత్తరం వచ్చింది. తమ కుమారుడు ఒకానొక రైలు ప్రమాదంలో పోయినసంగతి తనకు స్పష్టంగా తెలుసుననీ, ఆ సంగతే చెప్పాలని వచ్చికూడా, ముఖాముఖిగా చెప్పడానికి కష్టం తోచిందనీ, ఆయనకి అభ్యంతరం లేకపోతే తను కోడలిని వివాహం చేసుకుంటాననీ, తనను తండ్రిలాగ చూసుకుంటాననీ పార్వతీశం రాశాడు. ముసలాయనకి కళ్లు సరిగా కనబడకపోవడంవల్ల అరుంధతే ఆ ఉత్తరం చదువ వలసివచ్చింది.

ఆ ఉత్తరం చదవగానే అరుంధతికి పట్టరానంత కోపంవచ్చింది. ముసలాయనకు ప్రచండమయిన దుఃఖం ముంచుకొచ్చింది. ఆమెఇకేమీ నమ్మలేమంది. నాలుగయిదు రోజుల్లో ముసలాయనకి పార్వతీశం చేసిన సూచనలోని సబబు, సదుపాయమూ ముఖ్యంగా తన వృద్ధాప్యమూ, తన అనంతరం రక్షణలేకుండా అరుంధతి వుండవలసి రావడమూ ఆయా సంగతులన్నీ మనసుకి స్పష్టంగా కనిపించసాగాయి. ఆయన బలవంతంమీద ఆయన చెప్తూ ఉండగా అరుంధతే ఆ ఉత్తరం రాయకతప్పిందికాదు.

అరుంధతిని చూడగానే అడవిని కాచిన వెన్నెల అన్నమాట ఎలాస్ఫురించి మనసును విడవకుండా పట్టుకొందో, అలాగే పెళ్లయిన కొంతకాలంవరకూ పార్వతీశానికి పరధ్యానంగా ఉన్నప్పుడల్లా "వారిజాక్షులందు వైవాహికములందు" అన్న శుక్రనీతిలోని పద్యం జ్ఞాపకం వస్తూవుండేది.

తనకి సకాలంలో సరైన సలహా చెప్పి సాహసాన్ని కలిగించిన సోమరాజు ప్రియురాలిని పెళ్ళికి పిలవలేకపోయినా మనసులో యెంతగానో ప్రస్తుతించుకున్నాడు; కృతజ్ఞతా సూచకంగా ఒక చిన్న బంగారపు గొలుసు బహూకరించాడు. కాని, నిజానికి తన కీసౌందర్యమూర్తి అరుంధతిని అంద జేయడానికి ప్రధాన కారణమయిన రైలు ప్రమాదంమీద ఎంతకృతజ్ఞతను కలిగివున్నా బహుమతిని ఏ ఎడ్రెసుకుపంపాలో తెలియక ఊరుకోవలసి వచ్చింది. ★